

РЕШЕНИЕ

№ 4096

гр. София, 17.03.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 46 СЪСТАВ, в публично заседание на четиринадесети март през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: КРАСЕН ПЛ. ВЪЛЕВ

при участието на секретаря ЙОРДАНКА Г. ЦИКОВА
като разгледа докладваното от КРАСЕН ПЛ. ВЪЛЕВ Гражданско дело № 20221110141902 по описа за 2022 година

Производството е образувано по искова молба на „ФИРМА“ ЕООД (с променено фирмено наименование от „ФИРМА“ ЕООД), ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: АДРЕС срещу В. К. Н., ЕГН *****, с адрес: АДРЕС

Моли се съда да приеме за установено, че ответникът дължи на ищцовото дружество следните суми:

- 470.16 лева -незаплатена главница по лизингови вноски, включена в анюитетни вноски №3 до №4 и №5 частично, с падеж от 20/09/2018 г. до 15/11/2018 г.,

- 1508.22 лева - незаплатена лихва по лизингови вноски, включена в анюитетни вноски №3 до №4 и №5 частично, с падеж от 20/09/2018 г. до 15/11/2018 г.,

-17,87 лева неустойка за забавени плащания за периода от 20/09/2018 г. до 15/11/2018 г.,

- 2507.82 лева - неустойка за прекратяване по вина на лизингополучателя,

-Ведно със законната лихва, считано от датата на подаване на заявление по чл.410 в съда до окончателното изплащане на вземането, за които в полза на ищеца била издадена заповед за изпълнение на парично задължение по чл.410 ГПК по ч.гр.д.№46324/2020 г. на СРС.

Твърди се, че на 27.06.2018 г. между „ФИРМА“ ЕООД, ЕИК ***** в качеството на лизингодател и В. К. Н. в качеството на лизингополучател е сключен Договор за финансов лизинг със задължително придобиване на собствеността № AG0003314. В изпълнение на задълженията си лизингодателят е придобил собствеността върху посочения от лизингополучателя лек автомобил марка „Mercedes-benz“ модел „S 320“, идентификационен номер на рама *****, рег. № ДКН и е предоставил ползването му на лизингополучателя, за което е съставен приемо - предавателен протокол от 27.06.2018г.

Сочи се, че лизингополучателят е поел задължение за заплащане на месечни вноски, както и да използва вещта по предназначение с грижата на добър стопанин. Договорен е срок от 48 месеца, изтичащ на 20.06.2022 г. съгласно приложения Погасителен план -

неразделна част от Договора за финансов лизинг. Договорен е фиксиран лихвен процент в размер на 39,60 %, съответно размер на месечни анюитетни вноски от 835,94 лева.

Поддържа се, че лизингополучателят е преустановил плащания по договорения Погасителен план. Последното постъпило плащане е от 25.10.2018 г., с което е погасена част от вноската №3 по погасителен план с падеж 20.09.2018 г. Към 15.11.2018 г. неплатени са: част от вноската №3 с падеж 20.09.2018 г. до вноската №4 с падеж 20.10.2018 г. по погасителен план.

Предвид допуснатото неизпълнение на договорни задължения, лизингодателят е отправил изявление до лизингополучателя за разваляне на договора, връчено лично на длъжника, без срок за доброволно изпълнение, съгласно предвиденото в приложимите Общи условия. На 15.11.2018 г. Лизинговият актив е предаден от лизингополучателя на лизингодателя със съставяне на приемо - предавателен протокол. лизингополучателят е ползвал лизинговия актив до 15.11.2018 г., на която дата лизинговият актив е върнат във владение на собственика - лизингодател.

Излагат се твърдения, че на основание чл. чл. 345 от ТЗ във вр. с чл. 8.1 от приложимите към Договора Общи условия за периода на ползване на актива, лизингополучателят дължи заплащането на договорените месечни вноски по погасителен план от вноската №3 с падеж 20/09/2018 г. до вноската №4 с падеж 20/10/2018 г. и част от вноската №5 пропорционално на дните ползване в общ размер от 1978,38 лева, в това число главница в размер на 470,16 лева и възнаградителна лихва в размер на 1508,22 лева. На основание чл. 15.1 от приложимите ОУ, предвид допуснатата забава в плащанията на вноската е начислена неустойка в размер на 17,87 лева към 16/11/2018 г., както следва: за забава в плащането на вноската № 3 по погасителен план с падеж 20/09/2018 г. - 11.78 лева; за забава в плащането на вноската № 4 по погасителен план с падеж 20/10/2018 г. - 6.09 лева. На основание чл.15.5 от приложимите към Договора Общи условия, лизингополучателят дължи на лизингодателя неустойка за прекратяване на договора по вина на лизингополучателя в трикратен размер на договорената месечна вношка или общо 2507,82 лева, дължима еднократно към датата на прекратяване на Договора, формирана като сбор от три месечни вноски, всяка една в размер на 835,94 лева

Претендират се разноски.

В срока по чл. 131 ГПК ответната страна е депозирала отговор на исковата молба. Оспорва се материалната легитимация на ищеца. Твърди се, че предоставения автомобил е бил в лошо техническо състояние. Оспорва се извършването на ремонт от страна на ищеца. Оспорва се ищецът да е станал собственик на автомобила. Излагат се съображения за недължими такси и застрахователна премия. Оспорват се претендираните от ищеца разноски. Отправя се искане ищецът да продаде на ответника процесния автомобил.

Софийският районен съд, като прецени доводите на страните и събраните по делото доказателства, намира за установено от фактическа страна следното:

На 27.06.2018 г. между „ФИРМА“ ООД, в качеството на лизингодател, и В. К. Н., в качеството на лизингополучател, е бил сключен договор за финансов лизинг със задължително придобиване на собствеността върху лизинговия архив № AG0003314 с предмет лек автомобил марка „Mercedes-Benz S 320 CDI“, с идентификационен номер на рама *****, номер на двигател ***** и рег. №ДКН. Стойността на лизинга за периода на договора /48 месеца/ възлиза на сумата от 20 000 лева. Лизингополучателят се е съгласил да заплати на лизингодателя 48 бр. лизингови вноски по погасителен план съгласно Приложение № 1 към договора при лихвен процент 39,60 % - фиксиран за целия срок на договора и общ разход 20 171.12 лева, включващ такса ангажимент в размер на 200 лева и лихва върху главницата в размер на 19 971.12 лева, ГПР в размер на 47.89 % с включена такса ангажимент и договорна лихва.

От представения по делото погасителен план е видно, че дължима по договора от страна на лизингополучателя, извън сумата, определена като първоначална вноска и таксата ангажимент, е сума за главница в размер на 20 000 лева и сума за лихви в размер на 19 971.12 лева.

По делото е приет приемо-предавателен протокол от 27.06.2018 г., съгласно който на лизингополучателя на посочената дата е предаден лизинговият актив. Отвменикът е заявил, че няма никакви претенции към лизингодателя спрямо състоянието, комплектоваността, възможността за употреба и експлоатация на лизинговия актив.

Представени са и общите условия, приложими към процесния договор за лизинг, подписани от страните по същия. С тях са дадени следните дефиниции: „договор със задължително придобиване на собствеността“ – лизингополучателят се съгласява да придобие собствеността върху лизинговия актив след изтичане на срока на договора; „главница“ – финансирана от лизингодателя сума по договора, изчислена като разлика между стойността на лизинга и първоначалната вноска, „лихва“ – проста годишна възнаградителна лихва, чийто размер е посочен в договора и погасителния план.

Съгласно клаузата на чл. 2.2 от ОУ със сключването на договора за лизинг, лизингодателят се задължава да придобие лизинговата вещ от продавач и да я предостави за ползване на лизингополучателя.

С чл. 2.5 е предвидено, че лизингодателят остава собственик на лизинговия актив през целия срок на договора за лизинг.

В чл. 7.1. и чл. 7.3 от ОУ е разписано задължението на лизингополучателя да заплаща лизинговите вноски, ведно с дължимата лихва.

Чл. 8.6 от ОУ предвижда задължение на лизингополучателя да заплаща всички данъци, такси и разноски, свързани с ползването на лизинговия актив.

Съгласно клаузата на чл. 11.1 от ОУ лизингополучателят няма право да предоставя лизинговия актив на трети лица за възмездно или безвъзмездно ползване под формата на сублизинг, наем, заем за послужване и други сходни правоотношения, както и да прехвърля или възлага на трето лице свое право или задължение по договора, освен с изричното писмено съгласие на лизингополучателя.

С клаузата на чл. 13.5 от ОУ е предвидено право на лизингодателя да прекрати договора в случай на забава в плащанията от страна на лизингополучателя. Предвидено е правото на прекратяване да се упражни чрез изпращането на писмено уведомление до лизингополучателя без предизвестие, като договорът се счита прекратен от датата на получаване на изявлението.

Съгласно чл. 13.10. в случай на прекратяване на договора лизингодателят задържа всички платени суми като цена за ползването на вещта. Прекратяването има сила занапред. Лизингополучателят дължи връщане на вещта в срок до 2 дни от прекратяването на договора /чл. 14.1 от ОУ/. Предвидено е, че при предаване на актива страните подписват приемо-предавателен протокол за актуалното състояние на актива.

Съгласно клаузата на чл. 15.1 от ОУ при забава на плащане на парично задължение от страна на лизингополучателя, лизингодателят има право на неустойка в размер на законната лихва върху неплатената в срок сума за целия периода на забава.

Съгласно чл. 15.5 при прекратяване на договора по вина на лизингополучателя последният дължи неустойка в размер на 3 лизингови вноски.

По делото е представено уведомление за прекратяване на договор за лизинг от ищеца до ответника с дата 13.11.2018 г., съгласно което лизингодателят на основание чл. 13.5 от ОУ, прекратява договора, считано от датата на получаване на уведомлението.

Приет като доказателство в производството е и приемо-предавателен протокол с

посочена в същия дата 15.11.2018 г., за който се сочи, че е съставен и подписан между ответника и представител на ищеца – Румен Бешев, относно връщането на лизинговия актив лек автомобил „Mercedes-Benz S 320 CDI“, с шаси ***** и рег. №ДКН.

За доказване на придобиване на собствеността на лизинговия актив от страна на лизингодателя е представен Договор за покупко-продажба на МПС, сключен на 27.06.2018 г. между „ФИРМА“ ООД- купувач и ВИД и СГД- продавачи, по силата на който продавачите препърлят на купувача правото на собственост върху 1 бр. употребявано МПС, а именно: „Mercedes-Benz S 320 CDI“, с идентификационен номер на рама ***** , номер на двигател ***** и рег. №ДКН за продажна цена от 20 000 лева. Договорът е сключен в изискуемата от закона форма с нотариална заверка на подписите с рег. №10253/27.06.2018 г. на Нотариус РБ. Процесният автомобил е предаден на същата дата от продавачите на купувача „ФИРМА“ ООД с приемо-предавателен протокол.

Представено по делото е и свидетелство за регистрация на процесния автомобил, в което като собственик е отбелязан „ФИРМА“ ЕООД.

Правната квалификация на предявените иски е чл. 79, ал. 1, предл. първо ЗЗД, чл. 342, ал.2 ТЗ, във вр. чл. 92 от ЗЗД и чл. 86 ЗЗД във вр. с чл. 422 ГПК. Съобразно разпределената доказателствена тежест, ищецът следва да установи наличието на валидно облигационно правоотношение между страните, породено от договор за финансов лизинг, по който е изпълнил задълженията си точно, както и наличието на възникнало в полза на ищеца изискуемо вземане срещу ответника за заплащане на претендираната парична сума на соченото основание, наличие на валидно уговорена неустоечна клауза за забава и за неизпълнение. В тежест на ответника е да установи настъпили правоизключващи, правоунищожавачи, правоотлагащи или правопогасяващи юридически факти.

От представените по делото доказателства съдът приема за установено, че между страните е бил подписан договор за финансов лизинг, по силата на който ищецът се е задължил да придобие правото на собственост върху лизинговия актив, след което да го предостави за ползване на ответника срещу съответно възнаграждение. Ответникът като лизингополучател от своя страна се е задължил срещу предоставеното му ползване да заплаща уговорената с договора цена, както и да придобие правото на собственост върху автомобила след изтичане на срока на договора за лизинг.

В конкретния случай от представените по делото доказателства се налага извода, че по силата на договора за покупко-продажба трети по делото лица са продали на ищеца вещта, която е предоставена за ползване на ответника по силата на договора за финансов лизинг. Предвидено е, че правото на собственост ще се придобие от лизингополучателя с изтичане на срока на договора, респ. след заплащане на уговорените лизингови вноски, като за последното не се изисква заплащане на допълнителна сума.

Съдът намира, че падежиралите и непогасени лизингови вноски и другите възложени на лизингополучателя с договора и ОУ разходи са дължими по основание. Същите съдът намира за дължими до датата на действие на договора, който в случая намира за прекратен едностранно от страна на лизингодателя с изземването на вещта.

Въпреки възложената му тежест ответникът не е навел твърдения и не е представил доказателства, че е заплатил претендираните му суми.

Останалите възражения на ответника касаещи застраховка и ремонт на процения автомобил, както и отпращане на оферта за закупуването му не са относими към предмета на спора.

Съгласно чл. 7, ал. 3 ГПК, съдът служебно следи за наличието на неравноправни клаузи в договор, сключен с потребител. Процесният договор е именно такъв. Съгласно чл. 3, ал. 3 от ЗПК разпоредбите на закона се прилагат и за договорите за наем или лизинг, при които се предвижда възможност за закупуване на стоката - предмет на договора, какъвто е и

процесния договор.

Видно от представения договор страните са се договорили лихвен процент 39,60 % - фиксиран за целия срок на договора и общ разход 20 171.12 лева, включващ такса ангажимент в размер на 200 лева и лихва върху главницата в размер на 19 971.12 лева, ГПР в размер на 47.89 % с включена такса ангажимент и договорна лихва. Така уговорения годишен процент на разходите отговаря на законовото изискване да не надвишава петкратния размер на законната лихва/ на годишна база по смисъла на чл. 19, ал. 4 от ЗПК. Клаузата от договора, определяща размера на годишния лихвен процент /възнаградителната лихва/ не е нищожна поради противоречие с добрите нрави. С оглед на прогласената свобода на договаряне в чл. 9 от ЗЗД страните са свободни да определят съдържанието на облигационните отношения, в които влизат, като са ограничени единствено от повелителните норми на закона и добрите нрави. В случай, че уговореният в договора годишен процент на разходите, който включва и годишния лихвен процент по кредита, не надвишава пет пъти законната лихва/ на годишна база/, както изисква чл. 19, ал. 4 от ЗПК, то не противоречи на добрите нрави клауза, с която страните да уговорят и по-голям от трикратния размер на законната лихва размер на възнаградителната лихва.

При формиран положителен извод за неизправност на ответника относно заплащане на лизинговите вноски и предвид уговорената в ОУ санкционна клауза с характера на неустойка по смисъла на чл. 92, ал. 1 ЗЗД, се формира извод и за дължимост по основание на претендираните неустойки за забавените плащания на лизинговите вноски до датата на прекратяване на договора. По дефиниция на закона неустойката обезпечава изпълнението на едно задължение и определя размера на вредите, които без да доказва, кредиторът може да претендира при неизпълнението му. За да бъде присъдена неустойка, е необходимо същата да е уговорена между страните или да е установена от закон или друг нормативен акт, кредиторът да е изпълнил задължението си или да е бил готов да го изпълни, длъжникът виновно да не е изпълнил договорното си задължение или да го е изпълнила лошо или със забава.

Съгласно т. 15. 5 от ОУ, при прекратяване на договора по вина на лизингополучателя, последният дължи неустойка в размер на три лизингови вноски – същата се изчислява въз основа на последните три падежирали лизингови вноски преди прекратяването. В случая е налице разваляне на договора по вина на длъжника. Налице е уговорка в Общите условия на лизингодателя за заплащане на неустойка поради разваляне на договора в т. 15. 5, т. е. компенсаторна неустойка /вместо оставащото изпълнение/. Налице са материалните предпоставки за присъждане на неустойка в размер на три лизингови падежирали вноски – разваляне на договора и изрична договорна клауза, която предвижда обезщетение на лизингодателя на това основание. Установената в нормата на чл. 9 от ЗЗД свобода на договаряне и отсъствието на императивни законови правила, регулиращи начините на определяне неустойката и нейните граници, както и въведения в гражданските и търговски правоотношения принцип за справедливост, позволява да се приеме, че съответствието на уговорена неустойка с установените в обществото предели на нравствена допустимост се преценява във всеки конкретен случай към датата на сключване на договора. Разпоредбата на чл. 26, пр. трето ЗЗД намира приложение и при търговските сделки. В цитираната норма не е дефинирано понятието „добри нрави“, но тъй като законодателят е придал правно значение на нарушаването им, приравнявайки го по последици с нарушение на закона, вложеният в това понятие смисъл следва да се тълкува. Касае се за правила и норми, които защитават принципи, права и ценности, общи за всички правни субекти и тяхното зачитане е в интерес на обществените отношения като цяло, а не само на някоя от договарящите страни. В случая размерът на неустойката е ограничен до три лизингови вноски с настъпил падеж. Съдът счита, че уговорката не разкрива белези на неравноправност, поради което претенцията на ищеца, основана на действителна клауза, е основателна. Доколкото в действащото законодателство липсва легална законова дефиниция на понятието

„прекомерно голяма неустойка“, то критерий за това е процентното съотношение между абсолютния размер на договорената между страните неустойка и общата цена на договора. При съотнасяне на размера на уговорената неустойка с общата стойност по договора, съдът намира, че неустойката не се явява прекомерна.

На основание чл.78, ал.1 от ГПК, на ищеца се следват разноски за настоящото производство, чийто размер, възлиза на 203.68 лева, в т.ч. държавна такса-103.68 лева и юрисконсултско възнаграждение, определено от съда в размер на 100 лева по реда на чл.78, ал.8 от ГПК, вр. с чл.37, ал.1 от ЗПрП вр. с чл.25, ал.1 от Наредбата за заплащане на правната помощ.

Съгласно мотивите към т. 11г от ТР №4/2013 на ОСГТК на ВКС съдът, който разглежда иска, предявен по реда на чл. 422, респ. чл. 415, ал. 1 ГПК, следва да се произнесе за делимостта на разноските, направени и в заповедното производство, като съобразно изхода на спора разпредели отговорността за разноските както в исковото, така и в заповедното производство. Видно от приложените към заповедното производство доказателства следва да се присъдят разноски – 153.68 лева.

Мотивиран от горното и на основание чл. 235 от ГПК, Софийският районен съд

РЕШИ:

ПРИЕМА ЗА УСТАНОВЕНО спрямо В. К. Н., ЕГН ***, с адрес: АДРЕС, че дължи на „ФИРМА“ ЕООД (с променено фирмено наименование от „ФИРМА“ ЕООД), ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: АДРЕС, по предявените искиове с правно основание чл. 79, ал. 1, предл. първо ЗЗД, чл. 342, ал.2 ТЗ, във вр. чл. 92 от ЗЗД и чл. 86 ЗЗД във вр. с чл. 422 ГПК следните суми:**

-470.16 лева -незаплатена главница по лизингови вноски, включена в анюитетни вноски №3 до №4 и №5 частично, с падеж от 20/09/2018 г. до 15/11/2018 г. по Договор за финансов лизинг със задължително придобиване на собствеността № AG0003314/26.08.2018 г., ведно със законната лихва от 07.08.2019 г. до изплащане на вземането,

- 1508.22 лева - незаплатена възнаградителна лихва по лизингови вноски, включена в анюитетни вноски №3 до №4 и №5 частично, с падеж от 20/09/2018 г. до 15/11/2018 г., по Договор за финансов лизинг със задължително придобиване на собствеността № AG0003314/26.08.2018 г., ведно със законната лихва от 07.08.2019 г. до изплащане на вземането,

-17.87 лева неустойка за забавени плащания по чл. 15.1 от ОУ на Договор за финансов лизинг със задължително придобиване на собствеността № AG0003314/26.08.2018 г. за периода от 20/09/2018 г. до 15/11/2018 г. и

- 2507.82 лева - неустойка за прекратяване по вина на лизингополучателя по чл. 15.5 от ОУ към Договор за финансов лизинг със задължително придобиване на собствеността № AG0003314/26.08.2018 г.,

за които суми е издадена заповед за изпълнение по чл. 410 ГПК по ч.гр.д. №46324/2019 г. на СРС, 46 състав.

ОСЪЖДА В. К. Н., ЕГН ***, с адрес: АДРЕС, да заплати на „ФИРМА“ ЕООД (с променено фирмено наименование от „ФИРМА“ ЕООД), ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: АДРЕС на основание чл. 78, ал. 3 от ГПК съдебно-деловодни разноски в размер на 203.68 лева и съдебно-деловодни разноски по ч.гр.д. №46324/2019 г. на СРС, 46 състав в размер на 153.68 лева.**

Решението подлежи на обжалване пред Софийски градски съд в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Софийски районен съд: _____